

سرسنانه:	عبادی، سید محمد عمران، ۱۳۶۳
عنوان و نام پدیدآور:	رهنامه: (شرح منظوم بر بیانیه گام دوم انقلاب) / مؤلف، سید محمد عمران عبادی
مشخصات نشر:	قم، مرکز بین المللی ترجمه و نشر المصطفی ﷺ، ۱۴۰۰
مرجع تولید:	مجمع آموزش عالی زبان، ادبیات و فرهنگ شناسی
مشخصات ظاهری:	۱۵۲ ص
شابک:	۹۷۸-۶۰۰-۴۲۹-۸۰۲-۵
وضعیت فهرست نویسی:	فہپا
یادداشت:	کتابنامه: ص. [۱۲۷]-۱۲۸
عنوان دیگر:	شرح منظوم بر بیانیه گام دوم انقلاب
موضوع:	خامنه‌ای، سید علی، رهبر جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۱۸- دیدگاه درباره انقلاب اسلامی - شعر
موضوع:	Views on Islamic Revolution Poetry - ۱۹۳۹, Khamene'i, Seyyed Ali, Leader of IRI
موضوع:	شعر فارسی -- قرن ۱۴
موضوع:	۲th century -- Persian poetry
شناسه افزوده:	جامعه المصطفی ﷺ العالمية. مرکز بین المللی ترجمه و نشر المصطفی ﷺ
شناسه افزوده:	Almustafa International University/Almustafa International Translation and Publication center
رده بندی کنگره:	PIR ۸۳۵۴
رده بندی دیویی:	۸۱۶/۶۲
شماره کتابشناسی ملی:	۷۶۲۳۱۵۹
اطلاعات رکورد کتابشناسی:	فہپا

BP۱۴۱۹

حق چاپ برای ناشر محفوظ است

رهنامه (شرح منظوم بر بیانیه گام دوم انقلاب)

مؤلف: سید محمد عمران عبادی

چاپ اول: ۱۴۰۰ ش / ۱۴۴۲ ق

ناشر: مرکز بین المللی ترجمه و نشر المصطفی ﷺ

● چاپ: چاپخانه دیجیتال المصطفی ﷺ ● قیمت: ۳۹۰۰۰۰ ریال ● شمارگان: ۵۰۰

مراکز پخش

- ایران، قم، خیابان معلم غربی (حجتیه)، نبش کوچه ۱۸؛
- تلفن: +۹۸ ۲۵ ۳۷۸۳۶۱۳۴ +۹۸ ۲۵ ۳۷۸۳۹۳۰۹۰۱۰۵ دورنگار: داخلی
- ایران، قم، بلوار محمدامین، سهراب سالاریه. تلفن: +۹۸ ۲۵ ۳۲۱۳۳۱۰۶

pub_almustafa @

http://buy-pub.miu.ac.ir

miup@pub.miu.ac.ir

با تشکر از دست اندرکارانی که ما را در تولید این اثر یاری رساندند.

- مدیر انتشارات: مصطفی نوبخت
- مدیر تولید: جعفر قاسمی ابهری
- ناظر فنی: سید محمدرضا جعفری
- ناظر گرافیک: مسعود مهدوی

همه حقوق برای ناشر محفوظ است

با توجه به هزینه ها و مشکلات عدیده، هر شخص حقیقی یا حقوقی که اقدام به چاپ، بازنویسی، کپی، تکثیر و یا هرگونه برداشت جهت تهیه کتاب و تبدیل آن به جزوه، ed، فایل الکترونیکی pdf، اسکن، عکسبرداری و یا انتشار در فضای مجازی نماید، شرعاً مجاز نمی باشد و پیگرد قانونی خواهد داشت.

رهنامه

(شرح منظوم بر بیانیه گام دوم انقلاب)

سید محمد عمران عبادی

مرکز بین المللی
ترجمه و نشر المصطفی ﷺ

سخن ناشر

با پیروزی انقلاب شکوهمند اسلامی و در عصر جهانی شدن ارتباطات، پرسش‌ها و چالش‌های نوینی در حوزه علوم انسانی فرا روی اندیشمندان مسلمان قرار گرفت که همه به نوعی برخاسته از مسئولیت دشوار حکومت در این عصر است؛ دورانی که پای بندی به دین و سنت در مدیریت همه جانبه کشورها بسیار چالش برانگیز می نماید. از این رو مطالعات و پژوهش‌های به روز، جامع، منسجم و کاربردی در حوزه دین، بر اساس معیارهای معتبر جهانی و عمق و اصالت اندیشه‌های ناب، بایسته و ضروری است و جلوگیری از انحرافات فکری و تربیتی پژوهندگان حوزه دین، مهم و مورد عنایت تمامی بنیان‌گذاران این شجره طیّبه، به ویژه معمار بزرگ انقلاب اسلامی، امام خمینی رحمته الله علیه و مقام معظم رهبری رحمته الله علیه می باشد.

«جامعة المصطفی رحمته الله علیه العالمية» برای تحقق این رسالت خطیر و در مسیر نشر معارف ناب محمدی رحمته الله علیه «مرکز بین المللی ترجمه و نشر المصطفی رحمته الله علیه» را تأسیس کرده است.

در پایان لازم می دانیم تلاش همه عزیزانی را که در نشر این کتاب سهمی داشته اند، سپاس گزارده، ارباب فضل و معرفت را به یاری بخوانیم تا ما را از دیدگاه‌های سازنده خویش بهره مند سازند.

مرکز بین المللی
ترجمه و نشر المصطفی رحمته الله علیه

پیش‌گفتار

در بیست و پنجم آبان ۱۳۹۸ در گردهمایی بزرگ دانش‌آموختگان مجتمع آموزش عالی فقه (مدرسه مبارکه حجتیه) یکی از سخنرانان محفل، ضمن اشاره به بیانیه گام دوم انقلاب، که مقام معظم رهبری حضرت آیت‌الله خامنه‌ای علیه السلام به مناسبت چهلمین سالگرد پیروزی انقلاب اسلامی صادر فرموده است، گفت: هرچند این بیانیه خطاب به عموم ملت ایران است، از حوزه علمیه انتظار بیشتری است که به آن توجه و تمرکز ویژه نمایند.

این سخن، به سان جرقه‌ای، این پرسش را در فکر به وجود آورد که من به عنوان طلبه حوزه، در این راستا چه کاری می‌توانم کنم؟ دو سه روزی این سؤال، ذهنم را به خود مشغول کرده بود و از من پاسخ می‌طلبید تا سرانجام «نظم و شرح» این بیانیه مهم و تاریخی به عنوان اقدام میسور، به فکر رسید و در پی آن کوشیدم در کنار درس‌های روزانه، مخصوصاً روزها و ساعات تعطیلی، به این مهم پردازم و اکنون خدا را شاکرم که توانستم این امر را به پایان رسانم و سهمی هرچند اندک در راستای منویات مقام معظم رهبری علیه السلام به عهده بگیرم.

اکنون بایسته می‌بینم تا در این مقدمه نکاتی را در ارتباط با این مختصر، به خوانندگان فرهیخته و گرامی یادآوری کنم:

۱. با توجه به این که بیانیه گام دوم انقلاب، از اندیشه و قلم رهبر حکیم و فرزانه امت صادر گردیده و ناظم و شارح، طلبه ناتوانی است، نارسایی ها و قصور و تقصیر در ارائه و ادای حق مطلب، طبیعی به نظر می رسد؛ چه این که نظم و شرح بیانیه ای با آن جامعیت و اهمیت، کار فنی و تخصصی است که توانایی و معلومات گسترده ای را می طلبد و از این رو، بنده در همین آغاز، بی هیچ تعارفی، اذعان می دارم تمام نقاط قوت این اثر، متعلق به مصدر عالی آن بوده و همه کاستی ها از ناحیه این حقیر است و لذا هرگونه انتقاد اصلاحی اساتید، کارشناسان و چهره های آگاه و ورزیده را به جان خریدارم.
۲. روش بنده در شرح بیانیه، شیوه ای «شرح مزجی» بوده؛ اما، برای تمایز متن و شرح، منظوم متن بیانیه ای گام دوم انقلاب، بدون ارجاع بین گیومه «» قرار گرفته و سایر نقل قول هایی که در شرح، بین گیومه آمده، با ذکر منبع در پاورقی مشخص شده است.
۳. در مواردی که به دلیل محدودیت های وزن شعر و نیافتن معادل دقیق، تعبیر منظوم از تعبیر متن بیانیه فاصله گرفته، عین تعبیر مقام معظم رهبری علیه السلام در پاورقی ذکر شده است.
۴. در برخی موارد، ضمیر و فعل مفرد به جمع به کار رفته و این از آن رو بوده که از یک سو به دلیل متن محوری و وسواس در امانت داری، از ذکر کلمه و تعبیر خاصی ناگزیر بوده ام و از سوی دیگر، رعایت تمام جوانب، وزن شعر را به هم می زد و البته برخی ناهمگونی های جزئی در قافیه از جمله «شایگان» نیز از همین ضرورت ناشی شده است.
۵. بنده هیچ عنوانی در نظم و شرح بیانیه نیفزوده ام و چینش و عنوان گذاری این اثر، بدون هیچ تغییر و تصرفی بر همان منوال متن بیانیه ای گام دوم است.

در پایان، از تمام مسئولان محترم مؤسسه زبان و فرهنگ‌شناسی، مخصوصاً گروه زبان و ادبیات فارسی، به‌ویژه جناب دکتر فولادی مدیر محترم گروه و جناب استاد نیک‌زاد، و معاونت پژوهش مؤسسه، به‌خصوص جناب حجت‌الاسلام والمسلمین اسماعیل خانی که پیگیری‌های‌شان باعث به ثمر نشستن این اثر گردید و نیز از استاد بزرگوار حجت‌الاسلام والمسلمین عشایری که زحمت نقد و بررسی این منظومه را تقبل فرمودند، کمال سپاسگزاری و امتنان دارم.

والسلام

سید محمد عمران عبادی

حوزه علمیه قم - جامعة المصطفی ﷺ العالمیه

فهرست

- مقدمه ۱۱
- رهنامه ۱۳
- طلایعه ۱۳
- ورود انقلاب اسلامی به دومین مرحله خودسازی، جامعه پردازی و تمدن سازی - ۱۶
- پیروزی انقلاب اسلامی آغازگر عصر جدید ۱۸
- شعارهای جهانی، فطری، درخشان و همیشه زنده انقلاب اسلامی ۲۴
- دفاع ابدی از نظریه نظام انقلابی ۲۵
- جمهوری اسلامی و فاصله میان بایدها و واقعیت ها ۲۷
- انقلاب اسلامی مایه سربلندی ایران و ایرانی ۲۹
- برای برداشتن گام‌های استوار در آینده باید گذشته را درست شناخت ۳۱
- آغاز انقلاب و نظام اسلامی از نقطه صفر ۳۴
- تقابل دوگانه اسلام و استکبار، پدیده برجسته جهان معاصر ۳۶
- مدیریت جهادی و اعتقاد به اصل ما می‌توانیم عامل عزت و پیشرفت ایران در همه عرصه ها ۳۷
- برکات بزرگ انقلاب اسلامی ۳۹
۱. ثبات و امنیت و حفظ تمامیت ارضی ایران ۴۰
۲. موتور پیشران کشور در عرصه علم و فناوری و ایجاد زیر ساخت‌های حیاتی و اقتصادی و عمرانی ۴۱
۳. به اوج رسانیدن مشارکت مردمی و مسابقه خدمت رسانی ۴۴

۴. ارتقاء شگفت‌آور بینش سیاسی مردم ۴۶
۵. سنگین کردن کفه عدالت در تقسیم امکانات عمومی کشور ۴۷
۶. افزایش چشمگیر معنویت و اخلاق ۵۱
۷. ایستادگی روز افزون در برابر قلدران و زورگویان و مستکبران جهان ۵۵
- انقلاب چهل ساله و گام بزرگ دوم ۵۷
- اقتدار انقلاب اسلامی و تغییر چالش‌ها و شکست مستکبران ۵۹
- جوانان محور تحقق نظام پیشرفته اسلامی ۶۵
- نیروی انسانی مستعد و کارآمد با زیربنای عمیق و اصیل ایمانی و دینی مهم‌ترین ظرفیت امید بخش کشور ۶۸
- فهرست طولانی فرصت‌های مادی کشور ۷۱
- گام دوم و سر فصل‌های توصیه‌های اساسی در پرتو امید و نگاه خوشبینانه به آینده - ۷۴
- و اما توصیه‌ها ۷۸
۱. علم و پژوهش ۷۸
۲. معنویت و اخلاق ۸۴
۳. اقتصاد ۹۰
۴. عدالت و مبارزه با فساد ۹۶
۵. استقلال و آزادی ۱۰۵
۶. عزت ملی، روابط خارجی و مرزبندی با دشمن ۱۰۸
۷. سبک زندگی ۱۱۳
- پیوست‌ها ۱۱۹
- غروب خورشید ۱۱۹
- تدبیر فراگیر ۱۲۰
- گریه حسرت ۱۲۲
- دو همنام آن امیر ۱۲۳
- قهرمان جهاد ۱۲۵
- بیانیه «گام دوم انقلاب» خطاب به ملت ایران ۱۲۷
- کتابنامه ۱۴۹

مقدمه

شعر جذابیتهایی دارد که هنرهای فاخر دیگر هم از آن برخوردارند. هنر به هر پیامی که هنر را به عنوان محمل و پیام رسان خود انتخاب کند، برجستگی و ظرافت و نفوذ ویژه‌ای می‌بخشد که مخاطب و جامعه هدف را به سمت خود می‌کشاند و در آن‌ها نفوذ می‌کند و اثر مستدام باقی می‌گذارد. شعر هم این‌گونه است. نفوذ و اثرگذاری عمیق به محتوا و موضوع می‌بخشد. مخاطب را به وجد و نشاط می‌آورد. ذهن و خاطر او را به موضوع و محتوای شعر هم منعطف می‌گرداند.

به قول استاد شهریار:

شعر در هر کجا که پای نهد میزبانش به دیده جای دهد
شاعر این منظومه فاخر و گران سنگ با داشتن آگاهی از این رموز و خواص اعجاب انگیز، برنامه سیاسی، اجتماعی و فرهنگی «گام دوم انقلاب و جمهوری اسلامی ایران» را در قالب منظومه شعری ارائه کرده است. حسن این اثر این است که سلاقی مختلف را به خود می‌کشد تا افراد و آحاد بیشتری از مردم و شهروندان آن را مطالعه کنند و در مسیر آشنایی با آن قرار گیرند.

گروه زبان و ادبیات مجتمعی زبان، ادبیات و فرهنگ‌شناسی

رهنامه

➤ طلیعه

بشنو آوای رسای انقلاب

از بیان ناخدای انقلاب

چون چهل سال از قیام حق گذشت

سالیادش گاه جشن و شور گشت

کشور دین شاد و خرم چون بهار

جشن پیروزی به هرجا برگزار

رهبر فرزانه امت علی

آن فقیه و مرشد راه و ولی

آن که دارد سینه چون آینه

نسبتش باشد به شهر خامنه

داد پیغامی نو و دستور نو

راهکاری تازه و منشور نو

تا که آن رهنامه نهضت شود

رهنمای دولت و ملت شود

این مثل باشد میان خاص و عام
 حرف میران است میر هرکلام
 رهنمود آن ابرمرد حکیم
 عبد صالح صاحب قلب سلیم
 احتیاجش نیست شرح و پیچ و تاب
 «آفتاب آمد دلیل آفتاب»^۱
 لیک من یک قطره عمان می برم
 زیره ای را سوی کرمان می برم
 هدیه ناچیز از یک میهمان
 بهر تقدیر و سپاس از میزبان
 ملکِ افغان شد چو آماج بلا
 گشت ملت بی پناه و بینوا
 بهر ما شد زندگانی صعب و تلخ
 در فراه و کابل و میدان و بلخ
 غور و غزنی و سمنگان و شَرَن
 قندهار و بامیان شد پر محن
 از سر پل، جوزجان، لغمان، کُتر
 تا به نورستان و پروان، پر شرر
 هم اُرزگان و بدخشان، فاریاب
 کُندز و بغلان ما از خون خضاب

۱. مثنوی معنوی، دفتر اول.

پکتیا، هلمند، تخار و هرات
خوست و ننگرهار و نیمروز و قلات
لوگر و پنجشیر و شهر کاپیسا
تا به دایکندی و بادغیس از جفا
جمله همچون لانه زنبور شد
امن و آسایش سراسر دور شد
در خطر افتاد جان و خانمان
ملتی آواره شد از بیم جان
کشور ایران گشود آغوش خویش
تا نمایند این مسلمانان پریش
شد به میلیون‌ها مهاجر جایگاه
کار و تعلیم و تعلّم رو براه
بر مهاجر شیوه‌اش تکریم شد
گرچه خود از دشمنان تحریم شد
زین ضیافت، شکر بر ما لازم است
حق شناسی داعی این ناظم است
نیست هر کس بندگان را حق شناس
بی‌گمان باشد به یزدان ناسپاس
دارد آهنگ سلیمان عزم من
هست چون ران ملخ این نظم من
زین بضاعت‌ای عزیز مستطاب
گرچه مزجات است از آن رو متاب

➤ ورود انقلاب اسلامی به دومین مرحله خودسازی، جامعه پردازی و

تمدن سازی

آن زعیم و پیشوای انقلاب
 آن که گفتارش بود فصل الخطاب
 آن حکیم و عارف پرهیزکار
 آیت حق، مرجع والاتبّار
 دید بر دیروز و امروز جهان
 این چنین گفتا در آغاز بیان
 «از میان مردم تحت ستم
 خورده کمتر انقلاباتی رقم»
 بیشتر مردم ستمکش بوده اند
 همچو بریان روی آتش بوده اند
 جور و طغیان را تقبّل کرده اند
 رنج و حرمان را تحمّل کرده اند
 «و از میان اندک اهل قیام
 گشته کمتر کارشان تام و تمام
 با تلاش و صرف مال و بذل خون
 یک حکومت را نموده سرنگون
 بعد از آن نهضت فروپاشیده است»
 در چه نسیان فرو غلطیده است
 «تا که در این دوره و عصر جدید
 انقلاب پر شکوهی شد پدید